

מסורת הש"ס

(א) ימות: 5. קי. גיטין לג.
עג. צבא. בתרא מח.
(ב) לעיל ב. לקמן ה.
(ג) ועי' מוס' ב"ב מח'.

גליון הש"ס

גמ' ואפקעינהו רבנן. עי'
תשובת רשב"א סי' אלף
קסב:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] דר"ה וסברה דלית
וסי' וגבי פרוצות ל"ב וכו'.
עי' מה' יב' ע"ה דר"ה
נעט וכו'.

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

ג.

עין משפט נר מצוה

ח א מ"י פ"י מהל' אישות
ה' יו סגמ עשין מח
טו"ע א"ע סי' קד סעי'
ג.

מוסר רש"י

כל דמקדש אדעתא
דרבנן מקדש. תולה
נעטת חמשים, דהא כדת
משה ישראל קאמר (יבמות
ז.) ליהוה קדושין חלו
כדת משה ישראל שהיה
מכתי שפאל, והרי הס
אמר שיקישו כל קדושין
שנשאל על ידי גט כהן,
הלך פקע, שעל מנת
כן קדשה (גיטין לג.).
תינה דקדיש בכספא
איכא למימר אפקעינהו
לקדושין גט דדבריהן
ואמר ליהוה נעטת למפרע
מתנה, וממילא פקעו שרי
שקדש על מנת כן
קדש, ובעי' יבמות
ז. וקד' א: דהפקר צ"ד
הפקר גבי ממונ וכלאו
קדשה בגזל וחתם דמלא,
ללא היו קדושין (רשב"ם
ב"ב מח.). קדיש בביתא
מאי איכא למימר. מאי
אפקעתא איכא למימר,
האי ציאה מאי שויה
(יבמות ז.) דקיימא לן
בקדושין (ד.) מי יקח
איש אשה ובעלה, דאשה
מתקדשת נמי ציאה, מאי
אפקעתא איכא למימר צבא
ציאה (גיטין ג.). שויה
רבנן לבעילתו בביתא
וזאת, למפרע על ידי גט
זה, דאפקעו שם קדושין
מינה, ויש צדן כח לך,
שהרי בשקדש על מנת
חוק דתם קדש (גיטין ג.).
כיון דנעטת דרבנן מלה
ורבנן אמור דכי יביע לה
גט כי האי בטנל ציאה
דמיהו צבילת זנות. ואית
דלמרי מיהא קדיש בכספא,
קדושין כסף דרבנן,
קדיש ציאה דקדושין
דמדאורייתא ינהו מאי
איכא למימר, ועטות גדול
הוא צדס דקדושין כסף
דאורייתא ינהו ומגורה
שזה דקדשה קדשה משעה
עפרון גמר לה במסכת
קדושין (ב.) וג"ש כסוי
נאמרה וכל י"ג מדות, ואי
קדושין כסף מדרבנן מי
קטלינן נפשא עלייה, דנצל
ארוסה כקבלה, ועוד מאי
שייחא דשני שווה רבנן
סי', הא קטיל ליה היכי
מזו רבנן לאפקועי מדי
דאורייתא ומשני ליה שווה
רבנן, הא נמי אפקעתא
היא (יבמות ז.) ובעי'
בארוכה גיטין לג. ורשב"ם
ב"ב מח.).

וסברה דאנים. ומן הדין לית לן למיחש דלמא אנים הוא
דורבן לא אנים ולהכי קרי לכו נעטות שמחמירים על
עלמא אע"ג דמלי לאנסובי א' וגבי פרוצות לא גרסינן וסברה דלא
אנים אלא ואמרה דלא אנים פ"י אפילו כשיאל הקול דאנים אמרה
דלא אנים או אפילו כשתעד היא
עלמה דאנים ואחרים לא יעו ואם
תאמר מנת תוך י"ז חודש נמי היא
גט מהאי טעמא דזימנין דלא מנת
וסברה דמת וימיעגא ויתבה ויש
לומר דמיתה קלא אית לה:
אדעתא דרבנן מקדש. לכן
אומרים נעטת קדושין
כדת משה ישראל:
ואפקעינהו רבנן לקדושין
מינה. צ"ש

השולח (גיטין לג.) פירשתי:
תינה דקדיש בכספא. דהפקר
צ"ד היה הפקר והוה מעות
מתנה וממילא יהו כל צעילותיו זנות
קדיש ציאה מאי איכא למימר איך
יפקיעו ציאה של קדושין ואפי' למ"ד
דהאשה רבה (יבמות פט.) וס' דיש כח
לחכמים לעקור דבר מן התורה
היינו כגון דליכא עזירה כההיא
דהאשה רבה דהדר לטיצלא אכל
היכא דליכא עזירה דמקודשת היא
ציאה מאי איכא למימר ומשני
שויה רבנן צעילותיו צבילת זנות
ואין כחן קדושין א:

איכא דאמרי אמר רבא וכן
דענין גיטין. פסק ר"ח
כלישנא קמא דלין אונס בגיטין
והציא רחיה מדקאמר סתמא הש"ס
צ"ש השולח (גיטין לג.) וס' גבי ההוא
דאמר אי לא נסיבנא עד תלתין יומין
ליהוי גיטא כו' ואי משום אונס
אין אונס בגיטין וכן נראה דלציבא
דליכא דאמרי הוה פירכי מכל הני
דמייתי סיעתא לנישנא קמא ולא
סמכינן אשינויי דחיקי וקשה לר"י
דמסיק דפרק מי שאלחו (שם עג.) וס'
דצין דאמר הרי זה גיטין אם מתי
מחולי זה צין אם אמר אם לא אעמוד
מחולי זה ונפל עליו הבית או נשכו
נחש או אכלו ארי דלא הוי גט
אלמא דיש אונס בגיטין וליכא למימר
דהתם לא מטעם דיש אונס קאמר
דלא הוי גט אלא משום דצין אם
מתי מחולי זה צין אם לא אעמוד

משמע שימות מחמת זה החולי וכשנפל עליו הבית או נשכו נחש אינו
גט דלין זה מחולי זה דהא מוכח צהדיא התם דמטעם דיש אונס
הוא גבי ההוא גברא דצין ארעא לחצריה וקציל עליה כל אונסא
דלמרי מיהא דאמרי רבא אפילו צאונס דלא שכיח כדמוכח הסוגיא ואור"י דג' ענייני אונס
הן דאונס דלא שכיח כלל כההיא דמי שאלחו אפי' לנישנא קמא דרבא דהכא יש אונס דלא שייך התם לתקן משום נעטות ומשום
פרוצות דלעולם לא סברי נעטות דנפל עליו הבית או שהיפך נחש כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי ליכא למיחש כיון דלא
שכיח שיעשה כן ואונס דשכיח כגון ההיא דפסקיה מנרא אפילו לאיכא דאמרי אין אונס דלציבא ליה לאתגויי אכל אונס דשכיח ולא שכיח צהא
פליגי תרי לישני דרבא והלכתא כלישנא קמא דרבא כדפירשנו: **שבתי** דינין קבועים בב"ב יום. וא"ת וכי מיקן עורא שלא יהו צמי
דינין קבועים בכל יום אלא צב' וזה' צלצד ועוד קשה דלמרינן צבצת (ד' קט: ושם) מי שיש לו זכות אצות יקח צב' וזה' וכי קודם תקנת
עורא לא היו מקיימן כל עיקר ואומר ר"ת דקודם תקנת עורא לא היו קבועים בכל יום אלא כשהיו צריכין לשום דין היו יושבין בכל יום ויום
ועורא מיקן שיהיו קבועין צב' וזה' וכל הרוצה לדון יבא וידון והיו יכולין להקח בכל יום קודם תקנת עורא כיון שלא היו קבועים ור"י מירך
שלא היו קבועים תחלה אלא בעיר אחת ועורא מיקן בכל עיר ועיר צב' וזה': **אשה נשאת בב"ב יום.** קשה לרשב"א אמאי נשאת בכל
יום תהא כאלמנה ותינשא בה' ותיבעל בשני לפי שנאמר צו צרכה לאדם וי"ל דמשום צרכה לא היו קבועים יום דכפרישית לעיל ובאלמנה
נמי לא קבעו שמיבעל בשני משום צרכה גרידא אלא משום שקדו שיהא שמה עמה ג' ימים כדאמר לקמן (ד' ה.) ובתולה דלא שייך
ההוא טעמא דליכא למימר משכים לאומנתו והולך לו לפי שיש בה שבעת ימי המשמה הלכך משום צרכה גרידא לא היו קבועים יום:
אי איכא בתי דינין בו'. נראה לר"י דמכל מקום אין נשאת בשני דהא אין דינין צבצת ועתה נוהגין לישא אף בשני משום דלין צ"ד
קבועין ואם יש לו טענת צתולין יכול לקבול צבצת צפני שלשה כמו בשאר ימות השבוע ועוד לפירוש הקונטרס דוקא צימיהם
קבעו יום הנישואין משום שעל ידי כך יתבצר הדבר ויצאו עדים מתוך שמתאספים העם לצ"ד ואין שייך לומר עכשיו כך:

ובשני

וימנין דלא אנים. והוי גיטא: **וסברה.** דלמא אנים ואינו גט
ותדלא להינשא: **ומינסבא.** וכשיבא ויחמר נאנסמי נמצא גט צטל
ובניה מן האחרון ממזרים לפיכך אמרו יהא גט: **דמדאורייתא** לא
הוי גיטא. שמנינו טענת אונס מן התורה שנאמר (דברים כב)
ולנערה לא תעשה דבר: **כל המקדש.**
כל המקדש אשה על דעת שהיה
חכמי ישראל בישראל הוא מקדשה
שהיו קיימין קידושין לפי דברי חכמים
ויהיו צטלים לפי דברי חכמים על
ידי גיטין שהכשירו חכמים: **ואפקעו**
רבנן לקידושין. כשיצא גט כזה
אחרים: **תינה.** למימר אפקעתא
כדקדיש בכספא דנימא גט זה עוקר
הקידושין ועושה מעות מתנה מעיקרן:
קדיש ציאה מאי. אפקעתא מעיקרא
איכא. צטלמא על ידי גט כזה אע"פ
שהקידושין קיימים עד עכשיו גזירת
הכתוב היא שהגט כורתו וממיר
אסורו מכאן ולהנא אכל זה שאינו
גט מן התורה ואמרה מכשירו מפני
דעתו של זה שקדשה על דעת
חכמים וצטלמו על פי חכמים נריך
אתה לומר שמעיקרן לא היו קידושין
ואי קדיש ציאה ואמרה עוקר
קידושין למפרע מה תהא על ציאתו:
שויה רבנן לבעילתו. למפרע על
ידי גט שהוא מדבריהם צבילת זנות
ויש צדן כח לנעטות כן שהרי הוא מלה
צבן. שמעתי כל רצותי מפרשים
דקדיש בכספא דקידושין דרבנן ינהו
ואי אפשר לומר כן חדא דגזירה
שזה היא קדשה קדשה משעה עפרון
(קידושין דף ג.) וכל הלמד מגזירה
שזה כמו שכתוב מפורש הוא לכל
דבר ועוד אי דרבנן ינהו היאך
סוקלין על ידו ומציאין חולין לעזרה
על שגגתו וסוף סוף כי קא משנינן
שויה רבנן לבעילתו צבילת זנות
על כרחך נריך אתה לפרש כמו
שפירשתי שהקידושין נעקרינן מעיקרן
ולא מכאן ולהנא. והמפרש לומר שוויה
רבנן לכל מקדשי ציאה צבילת
זנות טעם גמור הוא וצא להמיר
אשת איש המתקדשת ציאה צבא גט
מן הטעם הזה ולא מנינו זאת צהתלמוד:
וכן לענין גיטין. אלפיכך קאי דענינן
טענת אונס צתנאי הגט להפקיעו:
שכתי דינין קבועין כלל יום. כלומר
שקביעות כל הימים שזה: **והא צעין**

שקדו. שיהא טורח בסעודה שלשה ימים: **דעריה** ליה. אם טרח לפני
השבת ומיקן לורכי סעודה כוונסה צבצת או בשני צבצת:
מאי
דאיתליד צה כו' אמר רבא אונס דלא שכיח קמא שהא עיקר דלין אונס אפילו צאונס דלא שכיח כדמוכח הסוגיא ואור"י דג' ענייני אונס
הן דאונס דלא שכיח כלל כההיא דמי שאלחו אפי' לנישנא קמא דרבא דהכא יש אונס דלא שייך התם לתקן משום נעטות ומשום
פרוצות דלעולם לא סברי נעטות דנפל עליו הבית או שהיפך נחש כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי ליכא למיחש כיון דלא
שכיח שיעשה כן ואונס דשכיח כגון ההיא דפסקיה מנרא אפילו לאיכא דאמרי אין אונס דלציבא ליה לאתגויי אכל אונס דשכיח ולא שכיח צהא
פליגי תרי לישני דרבא והלכתא כלישנא קמא דרבא כדפירשנו: **שבתי** דינין קבועים בב"ב יום. וא"ת וכי מיקן עורא שלא יהו צמי
דינין קבועים בכל יום אלא צב' וזה' צלצד ועוד קשה דלמרינן צבצת (ד' קט: ושם) מי שיש לו זכות אצות יקח צב' וזה' וכי קודם תקנת
עורא לא היו מקיימן כל עיקר ואומר ר"ת דקודם תקנת עורא לא היו קבועים בכל יום אלא כשהיו צריכין לשום דין היו יושבין בכל יום ויום
ועורא מיקן שיהיו קבועין צב' וזה' וכל הרוצה לדון יבא וידון והיו יכולין להקח בכל יום קודם תקנת עורא כיון שלא היו קבועים ור"י מירך
שלא היו קבועים תחלה אלא בעיר אחת ועורא מיקן בכל עיר ועיר צב' וזה': **אשה נשאת בב"ב יום.** קשה לרשב"א אמאי נשאת בכל
יום תהא כאלמנה ותינשא בה' ותיבעל בשני לפי שנאמר צו צרכה לאדם וי"ל דמשום צרכה לא היו קבועים יום דכפרישית לעיל ובאלמנה
נמי לא קבעו שמיבעל בשני משום צרכה גרידא אלא משום שקדו שיהא שמה עמה ג' ימים כדאמר לקמן (ד' ה.) ובתולה דלא שייך
ההוא טעמא דליכא למימר משכים לאומנתו והולך לו לפי שיש בה שבעת ימי המשמה הלכך משום צרכה גרידא לא היו קבועים יום:
אי איכא בתי דינין בו'. נראה לר"י דמכל מקום אין נשאת בשני דהא אין דינין צבצת ועתה נוהגין לישא אף בשני משום דלין צ"ד
קבועין ואם יש לו טענת צתולין יכול לקבול צבצת צפני שלשה כמו בשאר ימות השבוע ועוד לפירוש הקונטרס דוקא צימיהם
קבעו יום הנישואין משום שעל ידי כך יתבצר הדבר ויצאו עדים מתוך שמתאספים העם לצ"ד ואין שייך לומר עכשיו כך:

משמע שימות מחמת זה החולי וכשנפל עליו הבית או נשכו נחש אינו
גט דלין זה מחולי זה דהא מוכח צהדיא התם דמטעם דיש אונס
הוא גבי ההוא גברא דצין ארעא לחצריה וקציל עליה כל אונסא
דלמרי מיהא דאמרי רבא אפילו צאונס דלא שכיח כדמוכח הסוגיא ואור"י דג' ענייני אונס
הן דאונס דלא שכיח כלל כההיא דמי שאלחו אפי' לנישנא קמא דרבא דהכא יש אונס דלא שייך התם לתקן משום נעטות ומשום
פרוצות דלעולם לא סברי נעטות דנפל עליו הבית או שהיפך נחש כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי ליכא למיחש כיון דלא
שכיח שיעשה כן ואונס דשכיח כגון ההיא דפסקיה מנרא אפילו לאיכא דאמרי אין אונס דלציבא ליה לאתגויי אכל אונס דשכיח ולא שכיח צהא
פליגי תרי לישני דרבא והלכתא כלישנא קמא דרבא כדפירשנו: **שבתי** דינין קבועים בב"ב יום. וא"ת וכי מיקן עורא שלא יהו צמי
דינין קבועים בכל יום אלא צב' וזה' צלצד ועוד קשה דלמרינן צבצת (ד' קט: ושם) מי שיש לו זכות אצות יקח צב' וזה' וכי קודם תקנת
עורא לא היו מקיימן כל עיקר ואומר ר"ת דקודם תקנת עורא לא היו קבועים בכל יום אלא כשהיו צריכין לשום דין היו יושבין בכל יום ויום
ועורא מיקן שיהיו קבועין צב' וזה' וכל הרוצה לדון יבא וידון והיו יכולין להקח בכל יום קודם תקנת עורא כיון שלא היו קבועים ור"י מירך
שלא היו קבועים תחלה אלא בעיר אחת ועורא מיקן בכל עיר ועיר צב' וזה': **אשה נשאת בב"ב יום.** קשה לרשב"א אמאי נשאת בכל
יום תהא כאלמנה ותינשא בה' ותיבעל בשני לפי שנאמר צו צרכה לאדם וי"ל דמשום צרכה לא היו קבועים יום דכפרישית לעיל ובאלמנה
נמי לא קבעו שמיבעל בשני משום צרכה גרידא אלא משום שקדו שיהא שמה עמה ג' ימים כדאמר לקמן (ד' ה.) ובתולה דלא שייך
ההוא טעמא דליכא למימר משכים לאומנתו והולך לו לפי שיש בה שבעת ימי המשמה הלכך משום צרכה גרידא לא היו קבועים יום:
אי איכא בתי דינין בו'. נראה לר"י דמכל מקום אין נשאת בשני דהא אין דינין צבצת ועתה נוהגין לישא אף בשני משום דלין צ"ד
קבועין ואם יש לו טענת צתולין יכול לקבול צבצת צפני שלשה כמו בשאר ימות השבוע ועוד לפירוש הקונטרס דוקא צימיהם
קבעו יום הנישואין משום שעל ידי כך יתבצר הדבר ויצאו עדים מתוך שמתאספים העם לצ"ד ואין שייך לומר עכשיו כך: